

s a levélerezet sűrű, azaz a főérből eredő, egymással egy közös vastagabb mellékerek egymáshoz közel esnek [mintegy 5 mm.-nyire, vagy valamivel távolabbra (a levél alapja felé), vagy közelebbre is (a csúcs felé)].

(Vége köv.)

Magyarország erdőterményeinek áruforgalma az 1881-ik év 2-ik és az 1882-ik év első felében.

I.

Az áruforgalmi statistika rég érzett szükség hazánkban, melyet az orsz. statistikai hivatal keletkezése óta nagy figyelemmel kísér. Megkezdte pedig ezen működését még 1867-ben, a midőn is a vasuti és hajózási forgalmi vállalatok évi jelentései- és külön kimutatásaiból összeállította és külön füzetben kiadta az „Áruforgalmi statistika Austriával s a Külfölddel“ czimű statistikai dolgozatát. Minden erőlködése, hogy a forgalmi vállalatokat rábirja arra, miszerint az adatok gyűjtésében s összeállításában bizonyos egyöntetűséget kövessenek, hasztalan volt, s így, bár sajnosan, de kénytelen volt, a már megkezdett munkát 1873-ban abba hagyni. A főakadályt az képezte, hogy míg egy némelyik vállalat, p. o. két- háromféle gabonanemet, másik ismét valmennyi gabonanemet összevonva mutatott ki, addig és különösen a behozatalnál, az iparcikkek csoportosítása oly tarka képet mutatott, hogy az adatoknak csak nagy általános főcsoportok szerint lehetett hasznukat venni, de részletezve nem. A statistikai hivatal valamennyi felszólalásaira mindig azt a kitérő választ kapta a forgalmi vállalatoktól, hogy kivánsága azért nem teljesíthető, mert az adatok gyűjtése személyzet-szaporítással és nagy kiadásokkal jár; persze a legtöbbnél ez pusztá kifogásnál egyéb

nem volt, egy némelyik pedig még gondolni sem akart arra, hogy a magyar állam ezen jogos kívánságát teljesítse. Így nyugodott az áruforgalmi statistika majdnem nyolcz évig, míg oda érett, hogy a magyar állam közgazdasági viszonyai ennek további elodázását nem tűrték s így jött létre az 1881-ki XIII. törvényczikk az áruforgalmi statistikáról. És valóban ideje is volt már, ha ama köteléket, mely köztünk s Ausztria között létezik, helyes számadatok alapján akarjuk rendezni s a méltányossági viszony szerint megoldani, hogy az áruforgalmi statistika életbe léptetett. A mint a törvény jogerőre emelkedett, mindjárt nagy erélylyel látott hozzá az orsz. statistikai hivatal az adatok gyűjtéséhez és neki köszönhetjük, hogy a közönség oly gyorsan kezébe kapja egy-egy óról az eredményt. Eddig már 15 havi füzetben birjuk külforgalmunk képét, mely az 1881. évi junius-december s az 1882-dik évi január-augusztusi időszakra vonatkozik. Feladatomból tűztem ki magamnak az erdei termékeknek ide vonatkozó adatait egy évről, t. i. 1881. junius-december s 1882. január-juniussig terjedő időszakról, megismertetni e lapok t. közönségével, a mit tölem kitelhetőleg igyekeztem az alábbiakban teljesíteni, elnézést kérve a t. olvasótól azért, ha netalán száraz fejtegetéseimmel itt-ott hosszabb időre venném igénybe becses figyelmét.

Ime a főadatok az egy évi behozatalról és kivitelről.

Az áru megnevezése.	Behozatal.	Kivitel.
	Mennyiség	métermázsákban.
1. Donga	8.878	2,291.356
2. fűrészelt fa	709.199	1,217.653
3. kemény épület- és műfa	34.206	1,278.942
4. puha épület- és műfa	297.812	483.542
5. tűzi fa	78.208	741.538
6. fűzvessző	97	1.147
7. faszén	8.804	85.578

Az áru megnevezése.	Behozatal. Mennyiség	Kivitel. métermázsákban.
8. cserzőhéjak	52.237	353.575
9. gubacs	5.781	39.908
10. szömörce	11.572	5.625
11. vallonea	11.444	206
12. hamuzsir	2.153	5.124
13. erdei magvak	338	1.310

Önmagukban ezen számok is beszélnek és szakember előtt további magyarázatra nem szorulnak. Ámde az egymás-közi összehasonlításra, valamint annak megértésére is, hogy együtt mily szerepet játszanak külforgalmunkban: szükséges és fontos kutatni az értéket is, melyet ugy az egyes árúnem, valamint együtt mindnyájan képviselnek. Erre nézve két mód van: vagy elfogadjuk azon értékeket, melyeket az országos statisztikai hivatal a bemondások alapján kimutat, vagy pedig kiszámítjuk az értékeket azon egység árak alapján, melyek hivatalos értekezések után állapítottak meg és fogadtattak el. Czélszerűnek csak a második módot ismerhetem el, mert éppen a bemondás alapján nyert értékek megbizhatlansága vezetett az utóbbi eljárásra. Állításom igazolásául bemutatom az alábbi táblát, melyben jeleljük a hivatalos becsárakat római eggyessel (I), azon középárakat pedig római kettőssel (II), melyeket én azon egyszerű mütét által nyertem, hogy a bemondott értéket osztottam a bemondott súlylyal. E kettőt egymás mellé állítva, látni fogjuk a különbséget, mely egynéhánynál igen lényeges. Előre bocsátom azonban, hogy a hivatalos középárak a monarchia külforgalma értékének kiszámítása czéljából Bécsben készültek, és hogy mentségemül felhozhatom azon körülményt, hogy éppen ezeket használom, miszerint külön magyar szempontból a mi viszonyainkhoz jobban illő középárak még eddig nem léteznek, mivel, s ez teljes joggal mondható, az orsz. statisztikai hivatal még nem látta elérke-

zettnek az időt, melyben ezek megállapíthatók lennének. Miután pedig Bécsben a hivatalos árak megállapításában első szaktekintélyek, ministeri tisztviselők és testületi kiküldöttek vettek részt, ennél fogva én, mind az egyöntetűségnél fogva, melylyel készültek, mind pedig azon helyes eljárásnál fogva, melylyel létrejöttek, helyesebbeknek, valószínűbbeknek és főleg az összehasonlításra alkalmasabbaknak ismerem el, mint azokat, melyek jó- vagy rosszhiszeműleg, tudatlanságból vagy ravasz félrevezetési szándékból az orsz. statistikai hivatalnak be lettek mondva. Megjegyzem még, hogy az alább felsorolt hivatalos becsárak az 1880-dik évre készültek. Ezen közép-árak pedig a következők :

Az áru megnevezése.	Középára egy métermázsának.			
	I.		II.	
	Behozatal.	Kivitel.	Behozatal.	Kivitel.
1. Donga	6 frt 50 kr,	6 frt 50 kr,	4 frt 68 kr,	4 frt 59 kr,
2. fűrészelt fa . .	2 „ 50 „	3 „ 30 „	1 „ 82 „	3 „ 01 „
3. kemény épület- és múfa	1 „ 50 „	1 „ 80 „	2 „ 59 „	2 „ 40 „
4. puha épület- és múfa	1 „ 50 „	1 „ 80 „	1 „ 55 „	1 „ 86 „
5. tűzi fa	— „ 45 „	1 „ 20 „	— „ 47 „	— „ 57 „
6. fűzvessző	— „ 45 „	1 „ 20 „	28 „ 02 „	10 „ 22 „
7. faszén	2 „ — „	2 „ — „	1 „ 98 „	1 „ 83 „
8. cserzőhéjak . .	1 „ 50 „	1 „ 60 „	2 „ 33 „	3 „ 88 „
9. gubacs	20 „ — „	7 „ — „	11 „ 81 „	17 „ 66 „
10. szömörce . . .	9 „ — „	6 „ — „	11 „ 56 „	8 „ 57 „
11. vallonea	21 „ — „	7 „ — „	17 „ 19 „	24 „ 27 „
12. hamuzsir . . .	24 „ — „	22 „ — „	17 „ 46 „	20 „ 43 „
13. erdei magvak .	35 „ — „	38 „ — „	48 „ 69 „	7 „ 71 „

Különösen nagy eltérés mutatkozik az árakban a fűzvesszőknél s az erdei magvaknál (a kivitelnél), melyekre azonban épenséggel súlyt nem fektetünk; de jelentékenyebb az eltérés a dongánál s a cserhéjnél, mert míg az első sokkal alacsonyabb, addig az utóbbi sokkal nagyobb a hivatalos kö-

zépárnál; a tűzi fánál a hivatalos becár nekem is túlzottnak tetszik, ellenben a kemény épület- és műfánál alacsony-
nak; a fűrészelt fa ára a behozatalnál a valóságnál alacso-
nyabbnak mondatott be; a gubacs, szömörce és vallonea árai
ugy összevissza vannak, hogy még annak az okát is bajos
kitalálni; végre közel egymást érik az árak, a puha épület-
és műfánál, a faszénnél s a hamuzsirnál (a kivitelnél).

Változván a hányados, csak természetesnek fogjuk találni,
ha a mennyiségek is változnak, és míg egynémely árucikk
tetemes emelkedést mutat, addig mások alább szállanak, né-
hányé pedig közel jár egymáshoz. Azok, kik netalán tudni
óhajtják a bementett értékeket is, szintén itt találják azokat,
az általam a fent kimutatott hivatalos becárak alapján kiszá-
mitott értékek mellett, melyek a következők :

Az áru megnevezése.	Bementett értékek.		Kiszámított értékek.	
	Behozatal.	Kivitel.	Behozatal.	Kivitel.
	Osztrák értékű forintokban.			
1. Donga . . .	41.564	10,512.346	57.707	14,893.814
2. fűrészelt fa .	1,287.646	3,664.823	1,772,997	4,018.255
3. kemény épület- és műfa . . .	88.528	3,073.492	51.309	2,302.095
4. Puha épület- és műfa . . .	462.500	899.959	446.718	870.395
5. tűzi fa . . .	36.955	425.312	35.194	889.846
6. fűz vessző . .	2.718	11.717	44	1.376
7. faszén . . .	17.441	156.437	17.608	171.156
8. cserzőhéjak .	121.812	1,373.239	87.355	565.720
9. gubacs . . .	68.252	704.927	115.620	279.356
10. szömörce . .	133.748	48.228	104.148	33.750
11. vallonea . . .	196.686	5.000	240.324	1.442
12. hamuzsir . .	37.586	104.706	51.672	112.728
13. erdei magvak .	16.457	10.094	11.830	49.780
összesen .	2,511.893	20,990.280	2,983.526	24,189.713.

Egy év adataiból még nem lehet megítélni valamely
terményág fontosságát kivitelünkben; ahhoz több esztendő ada-

tai kívántatnak, az erdei terményeknél meg éppen 5, egész 10 év adataiból lehet csak biztos következtetéseket vonni. A kik pedig erdészettel foglalkoznak, azok jobban bírják megítélni, hogy az 188¹/₂-dik év a kivitelre illetőleg kedvező volt-e Magyarországra nézve vagy sem. Nem tudom még azt sem, hányad részét képezi egész kivitelünknek az erdei termények kivitelének értéke, de valószínű, csak csekély százalékát fogja képezni az egésznek; de tudom azt, hogy p. o. a baromfi, toll és tojás kivitelének értéke ugyanezen időszakban meghaladta a 9 és fél millió forintot, s így az erdei termékek összes kivitelének értéke sokkal kisebb, mint én azt vártam volna, s az én felfogásomnak meg nem felel. Az utóbbi körülmény tett figyelmessé engem erre, s azt hiszem, megérdemli, hogy a szakkörök is fontolóra vegyék. Egyedül a donga lép fel hatalmasan, de hát a többi erdei terményeknek ne jutna nagyobb szerep kivitelünkben!

Az erdei termékek kivitele 21,206.187 frttal meghaladja a behozatalt, vagyis ezen viszonyt százalékokban kifejezve: a behozatal a kivitelnek csak 12.₃₃ százalékát képezte. Mi sem mutatja inkább helyesebben az arányt, melyben az egyes árunemek egymáshoz s az egészhez állanak, mint az, ha ezen viszonyt százalékokban kifejezzük, mint ezt mindjárt látni fogjuk.

Az áruk megnevezése.	Behozatal.	Kivitel.
	Százalékokban.	
1. Donga	1. ₉₃	61. ₅₇
2. fűrészelt fa	59. ₄₃	16. ₆₁
3. kemény épület- és műfa	1. ₇₂	9. ₅₂
4. puha épület- és műfa	14. ₉₇	3. ₆₀
5. tűzi fa	1. ₁₈	3. ₆₃
6. fűzvessző	0. ₀₀	0. ₀₀
7. faszén	0. ₅₉	0. ₇₁
8. cserzőhéjak	2. ₆₃	2. ₃₄
9. gubacs	3. ₈₈	1. ₁₅

Az áruk megnevezése.	Behozatal.	Kivitel.
	Százalékokban.	
10. szömörce	3.49	0.14
11. vallonea	8.05	0.01
12. hamuzsir	1.73	0.46
13. erdei magvak	0.40	0.21
összesen .	100.00	100.00

A behozatainál a főszerpet viszi a fűrészelt fa (59.43⁰/0) s utána a puha épület- és műfa (14.97⁰/0), a kettő együtt az egész behozatalnak majdnem háromnegyedét teszi (74.40⁰/0); továbbá szerepelnek még a cserzőanyagok összesen 18.05 százalékkal, a többire együtt jut 7.55⁰/0 és pedig a dongára, hamuzsirra, kemény épület- és műfára stb.

A kivitelnél a főszerpet a donga viszi 61.57 százalékkal, mely egymaga sokkal többet tesz ki, mint a többi együtt véve; utána a legnagyobb szerep jut a fűrészelt fának, de csak 16.61 százalékkal, azután következnek a kemény épület- és műfa (9.52⁰/0), a puha épület- és műfa (3.60⁰/0) s a tűzifa (3.68⁰/0). Ha még a cserzőanyagokat szintén külön vesszük 3.49 százalékkal, akkor látjuk, hogy a többi hat árunemre összesen csekély 1.53 százalék marad.

II.

Térjünk már most át egy másik, a közel jövőben reánk nézve sokkal fontosabb ágára a forgalmi statistikának. Értem ezalatt pedig azon számadatokat, melyek mutatják, mekkora a forgalmunk Ausztriával, és mekkora más államokkal, mennyit vásárolnak ezek mitőlünk, és mi az, a mi onnan bejön mihozzánk, hogy megismerhessük, mennyit ér nekünk Ausztria jó barátsága és előnyünkre van-e Ausztriával a közös vámterület, vagy milyen áldozatunkba kerül az. Erre szolgáljanak felvilágosításul a következő számadatok.

	Behozatal.	Kivitel.
Ausztria	2,812.547 frt,	12,501.864 frt.
Más államok	170.979 „	11,687.849 „
Együtt	2,983.526 frt,	24,189.713 frt.

Látjuk, hogy behozatalunk, kevés kivétellel, majdnem egészen Ausztriából származik, ismét kivitelünk fele Ausztriába megy ki, vagyis behozatalunk Ausztriából 94.²⁷, kivitelünk pedig oda 51.⁶⁸ százalék.

A következő táblázat mutatja, hogy mit s abból mennyit szállítottunk ki Ausztriába és viszont, mit és mennyit hoztunk be onnan, megvilágításul annak, hogy a fentebbi összegekben mily részt vesznek egyenként az ide tartozó árucikkek, megjegyezvén, hogy az értékeket a hivatalos becsárak alapján kiszámítottam, valamint hogy ezután mindenütt, a hol értékekről szó lesz, mindig a hivatalos becsárak alapján kiszámított értékek értendők, nem pedig a felek által bemondott árak. E szerint volt :

Az áruk megnevezése.	Behozatal	Kivitel	Behozatal	Kivitel
	Ausztriából.	Ausztriába.	Ausztriából.	Ausztriába.
	Mennyiség	mtrmázsákban.	Érték	forintokban.
1. Donga	8.208	1,234.389	53.352	8,023.528
2. fűrészelt fa	708.047	410.687	1,770.042	1,355.267
3. kemény épület- és műfa	26.250	762.431	39.780	1,372.376
4. Puha épület- és műfa	296.925	125.887	445.387	226.597
5. tűzi fa	52.255	618.373	23.515	742.048
6. fűzvessző	101	1.128	45	1.354
7. faszén	8.806	55.625	17.612	111.250
8. cserzőhéjak	52.128	138.860	78.192	221.176
9. gubacs	2.317	39.484	46.340	276.388
10. szömörce	4.537	2.668	40.833	16.008
11. vallonea	11.450	208	240.450	1.456
12. hamuzsir	1.901	4.846	45.624	106.612
13. erdei magvak	325	1.258	11.375	47.804.

Behoztunk tehát Ausztriából első sorban fűrészelt fát és puha épület- és műfát, másod sorban pedig cserzőhéjakat; az első kettő képezi összes behozatalunknak 76.00, az utóbbi pedig 17.44 százalékát, a többire együtt esik 6.56 százalék. Kivittünk ellenben Ausztriába dongát, kemény épület- és műfát (leginkább vasuti talpfát), fűrészelt fát, tüzi fát és puha épület- és műfát; ezek teszik együtt összes kivitelünknek 93.73 százalékát; továbbá kivitelünk 4.12 százalékát képezik a cserzőhéjak, a többire pedig együtt esik 2.15 százalék, s ezek közt legtöbb a faszénre és hamuzsirra, és némileg az erdei magvakra is. E szerint kivitelünk passiv fűrészelt fában, de még inkább puha épület- és műfában, a valloneát és szömörcezt ide nem számítva, mint a melyek nálunk nem termelődnek. Ellenben mind a többiben activ a mi kereskedésünk. Ezen viszonyt külön feltünteti a következő táblázat :

Az áru megnevezése.	Behozatal	Kivitel
	Ausztriából.	Ausztriába.
	Százalékokban.	
1. Donga	1.83	64.15
2. fűrészelt fa	60.72	10.84
3. kemény épület- és műfa	1.36	10.98
4. puha épület- és műfa	15.28	1.82
5. tüzi fa	0.81	5.94
6. fűz vessző	0.00	0.01
7. faszén	0.61	0.90
8. cserzőhéjak	2.68	1.77
9. gubacs	1.59	2.21
10. szömörce	1.40	0.13
11. vallonea	11.77	0.01
12. hamuzsir	1.53	0.85
13. erdei magvak	0.39	0.39
összesen .	100.00	100.00

Nagy kivitelünk Ausztriába mindenesetre örvendetes tény, melyet igen természetesnek fog találni mindenki. De vajjon

mind az, a mi oda kimegy, osztrák megrendelő számára vitetik-e oda, vagy a megrendelő más államban lakik, de oda csak Ausztrián keresztül lehet jutni és mégis az átviteli osztrák állomás vétetik leadó állomásnak, holott az csak átrakodó, a honnan juthat az áru csak valódi megrendelőjéhez. Egy példa világosabban fogja ezt mutatni. Valaki Triesten át szállít Marseilleba p. o. dongát, megnevezi Triestet mint leadó állomást, mert a vasutról az árut lerakják, hogy aztán hajóra rakva, a tengeren tovább szállíttassék, s így azon áru helytelenül jutott a statistikába, mint kivitel Ausztriába, mert annak igazi helye Franciaország. Ezen tévedés ellen még sokáig fog kelleni küzdeni, míg sikerülni fog az államnak megnyerni ezen ügynek a kereskedőt, vagy a szállítót, sőt jól felfogott érdekeinkről meggyőzni; egyelőre azonban be kell érni azzal, hogy a mi innen Ausztriába kimegy, az osztrák megrendelésre ment oda ki, míg az idő és gyakorlat ezen is fog segíteni.

Eddig láttuk forgalmunkat Ausztriával, ismerkedjünk már most meg azon forgalommal is, mely köztünk és más államok közt van. Ezt találja a t. olvasó a következő táblázatban. Minthogy pedig behozatalunk Ausztrián kívüli államokból, a mint láttuk, igen jelentéktelen; tehát helykimélésből azt külön nem fogom kimutatni, hanem csak egynéhány főbb számot fogok megnevezni. Ezen behozatalban részt vettek Szerbia 37.47⁰/₀-kal, vagyis 63.063 frttal, Románia 30.16⁰/₀-kal, vagyis 51.566 frttal, a Balkán félsziget 14.39⁰/₀-kal, vagyis 24.614 frttal és Bosznia 4.80⁰/₀-kal, vagyis 8.200 frttal, összesen e négy 86.72⁰/₀-kal, vagyis 147.443 frttal. Behozatott pedig Szerbiából legnagyobbbrészt gubacs 56.740 frt értékben; Romániából szömörce 40.131 frt értékben, a Balkán félszigetről szintén szömörce 21.024 frt értékben és végre Boszniából csak gubacs 8.180 frt értékben. Még számba vehető behoza-

talunk volt kemény épület- és műfában Németországból és csekély mennyiségű puha-, épület- műfa és tűzi fában Olaszországból. Franciaország, Belgium, Helvétia, Oroszország és más államokból behozatalunk éppen nem volt, míg Nagy-Britanniából behoztunk 100 métermázsza hamuzsirt, számításom szerint 2.400 frt értékben.

Az országokat oly sorrendben irtam, a mint azok a kivitel értékének nagysága szerint egymásután következnek. Hogy pedig mindjárt lássuk azon cikkeket is, melyekből legtöbbet vásároltak tőlünk azon országok, tehát négy főárunemet egymás mellé állítva, szintén felvettem ezen kimutatásba.

Az országok nevei.	K i v i t e l.				
	Összesen.	Dongából.	Fűrészelt fából.	Kemény épület- és műfából.	Puha épület- és műfából.
	Érték forintokban.				
1. Franciaország	4,109.213	3,371.270	279.698	230.618	230.618
2. Németország	3,013.997	1,462.214	773.490	397.901	22.277
3. Olaszország	2,087.833	760.961	658.449	115.164	354.168
4. Balkán félsziget	1,390.644	1,158.092	153.239	50.270	21.532
5. Helvétia	390.121	71.587	306.233	10.951	—
6. Románia	287.096	4.706	253.681	18.697	7.367
7. Belgium	221.136	7.839	173.398	39.256	—
8. Más államok	121.539	21.177	56.747	36.580	3.513
9. Nagy-Britannia	56.588	9.348	18.543	27.374	491
10. Szerbia	7.391	—	5.105	1.967	12
11. Bosznia	1.202	—	1.138	35	—
12. Oroszország	1.059	—	605	—	—
Összesen	11,687.849	6,867.194	2,680.326	928.813	639.978.

Valamint tehát abszolút a donga viszi a főszerepet kivitelünkben, úgy az képviseli relative is a legnagyobb értéket a kiviteli főbb országokba, melyek Francia-, Német- és Olaszországok s a Balkán félsziget. Összes kivitelünket valamennyi országba, Ausztrián kívül, száznak véve, esett ebből a dongára 58.75, a fűrészelt fára 22.92, a kemény épület- és műfára 7.95 és a puha épület- és műfára 5.48 százalék; tehát esett együtt mind a négyre 95.10 s így marad a többi, itt külön

fel nem sorolt árucikkekre, 4.90 százalék. Ebből ismét legtöbb a tűzi fa s a cserkéreg, az elsőből főfogyasztónk Olaszország, melybe kiszállított 139.354 frt értékű tűzi fa, az utóbbiból Németország, melybe kivittetett 335.638 frt értékű cserkéreg.

Egy év adatai biztos támpontot minden irányban még nem nyújthatnak. Annyi hasznuk azonban még is van, hogy újmutatással szolgálhatnak, úgy a gyakorlatnak mint az elméletnek, valamint a vámpolitikusnak. Értékük nem az abszolút számokban rejlik, hanem inkább a viszonylagosokban, melyek nagyjából későbben is ugyanazok fognak maradni, ha csak valami rendkívüli esemény meg nem zavarja a dolgok rendes fejlődését. Azért nem habozom kimondani, hogy az itt közölt számok, már most megérdemlik a hivatottak teljes figyelmét és köszönetünket az orsz. statisztikai hivatal, a melynek közreműködésével jutottunk ezen becses anyaghoz. Ne álljunk azonban uraim tétlenül és ne várjuk a stat. hivatal mindenhatóságától, hogy az majd mindent megtegyen, mert egy hivatal, habár még oly kitűnő is, mint az orsz. stat. hivatal, nem képes egymaga mindent megtenni, hanem világosítsuk fel a közönséget s az erre hivatott forgalmi közegeket, szállítókat, kereskedőket, hogy az áruforgalmi statistika minő szükséges politikai háztartásunkban s hogy járuljanak ehez pontos és lelkiismeretes adatokkal, mert ezek nagy szerepet vannak hivatva játszani nem sokára, mikor ismét szóba kerül a vám-közösség, mely köztünk s Ausztria közt létezik! Azért tehát uraim előre a kitűzött cél felé!

Budapest, 1882. novemberhó 24-én.

Telkes Simon.